

ŁÓDZKIE Gazeta WIECZORNE

Numer pojedynczy 20 gr.

Redakcja: Zawadzka 1. Administracja: Piotrkowska 11. Telefony: 38-28, 228 i 229.
Redakcja otwarta od godz. 8 rano do 4 po poł. Administracja czynna od godz. 8 rano do 7 wiecz. bez przerwy.
Redaktor lub jego zastępca oraz dyrektor wydawnictwa przyjmują od godziny 1 do 3 po południu.

Wychodzi o godz. 2-iej po poł.

O kim mówią w Łodzi?

P. Kwiatkowski, kierownik warsztatów Kolei Elektrycznej Łódzkiej i wytwórca wagonów nowo-wypuszczonych na miasto.

Rokowania o pożyczkę 100 milionów dolarów toczą się w Warszawie

Przedstawiciele wiedeńskiego banku „Credit Anstalt“ przybyli do Polski

Z Warszawy donoszą:
Do Warszawy przybyli przedstawiciele wielkiego banku wiedeńskiego „Credit Anstalt“, który od dłuższego czasu rokuje z przedstawicielami rządu polskiego o udzielenie Polsce pożyczki w kwocie 100 milionów dolarów pod zastaw dochodów z monopolu spirytusowego.

„Credit Anstalt“ prowadzi te rokowania w porozumieniu z nowojorskim domem bankowym „Kulm, Loeb & Co“. Obecnie po uchwały połączonych komisji skarbowej i budżetowej Sejmu, upoważniającej rząd do zaciągnięcia pożyczki w wysokości 600 milionów złotych, odbywa się w Warszawie bezpośrednia i realna wymiana zdań na temat warunków pożyczki, jej oprocentowania, spłaty i zabezpieczenia.

Słychać, iż przedstawiciele „Credit Anstalt“ żądają zbyt wysokiego oprocentowania i możliwości sprawowania kontroli nad gospodarką monopolu spirytusowego

W Warszawie bawi również znany finansista amerykański, p. Logan, były przedstawiciel Stanów Zjednoczonych w międzysojuszniczej komisji odszkodowań.

P. Logan jest reprezentantem nowojorskiego domu bankowego „Dillon, Read and Co., który udzielił Polsce pożyczki.

Słychać, że przyjazd jego do Polski po zostaje w związku z bliską realizacją drugiej raty tej pożyczki która to rata w kwocie 15 milionów dolarów ma być wypłacona Polsce w niedalekiej przyszłości.

W ostatnich dniach — jak się dowiadu-

jemy — otrzymał rząd polski na poczet drugiej raty 4 miliony dolarów.

Obligacje tej pożyczki wprowadzone

zostały w ostatn. czasach na rynek giełdowy amerykański, gdzie przy wzrastającym kursie cieszą się dużym popytem.

Filja agencji ogłoszeniowej Mossego — biurem szpiegowskim.

Sensacyjna afera w Rumunji.

Bukareszt, 31. 10. (Pał.) — Dziennik „Universul“ donosi, że przeciwko bukareszteńskiej filji firmy „Mosse“ wdrożone zostało postępowanie karne, ponieważ stwierdzone zostało, że filja tej firmy uprawia szpiegostwo. W czasie rewizji w biurze znaleziono pokwitowania, wystawione przez wyższych oficerów rumuńskich na otrzymane przez nich sumy. Kil-

ku urzędników centrali Mossego w Berlinie przybyło do Bukaresztu, celem zorganizowania akcji szpiegowskiej. Znaczna część funkcjonariuszów filji została aresztowana. Generalny dyrektor policji udał się wczoraj do Sinaja do prezesa rady ministrów Brătianu, celem złożenia mu raportu w tej sprawie.

Koleje polskie wprowadzają elektryczne reflektory parowozowe.

Na stacji kolejowej Ożarów pod Warszawą, w obecności ministra kolei inż. Tysski i wyższych urzędników ministerstwa, odbył się wczoraj pokaz nowych reflektorów elektrycznych o dużej sile światła, w które mają być zaopatrzone w najbliższej przyszłości parowozy na kolejach polskich.

Pokaz dał wynik pomyślny.

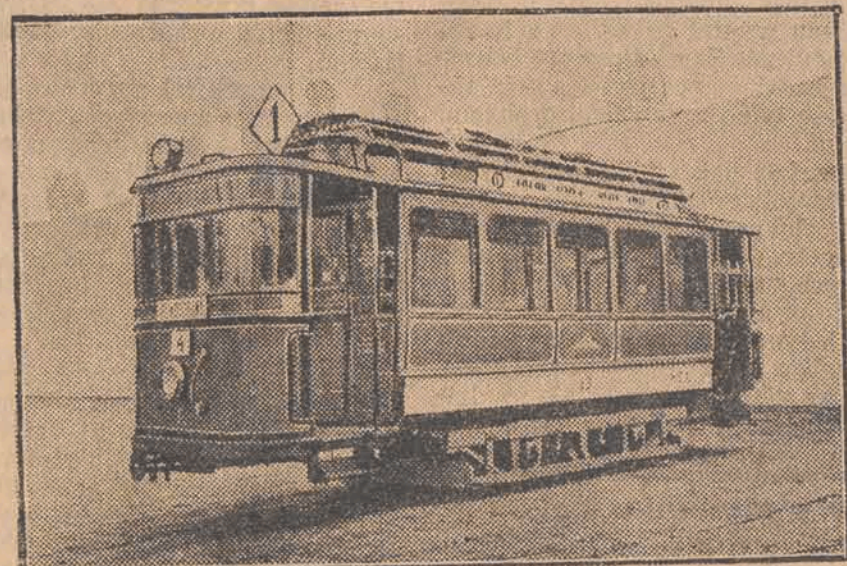
W drodze powrotnej p. minister, jadąc na lokomotywie, osobiście sprawdzał siłę

reflektorów elektrycznych, które mimo silnej mgły, oświetlały na dużej przestrzeni tor, dając gwarancję, że w razie potrzeby maszynista może zafirmować pociąg przed ewentualną przeszkodą.

Inowacja ta przyczyni się do dużej mierze do zmniejszenia katastrof. Oświetlenie elektryczne jest dotychczas stosowane w Europie tylko w Anglii, a próby są czynione w Niemczech i Francji.

—x—

Nowy wagon tramwajowy.

Jak wiadomo L. K. E. uruchomiła wczoraj kilka wagonów nowego typu. Nowość polega na wprowadzeniu nowego motoru i podwozia oraz na gruntownej restauracji wnętrza i elewacji wagonu.

Do inowacji zaliczyć należy kolorowe lampki, umieszczone na dachu i rzucające światło na tablicę numerowaną. Normalnie palić się będzie biała lampka. Światłem czerwonym oświetlony numer powiadomi nas, że tramwaj wjeżdża do remizy. Wagon, jadący po raz ostatni do krańcowej stacji będzie oznaczony kolorem zielonym.

Całkowite wyremontowanie jednego wagonu kosztuje 8 tysięcy złotych. Przerobienie całego taboru tramwajowego rozłożono na dwa lata.

Muraszko na wolności.

Wilno, 31. 10. — W dniach najbliższych zostanie wypuszczony na wolność za kaucją Muraszko, skazany — jak wiadomo — na dwa lata domu poprawczego.

Polski policjant

zabił w Lipsku szwagra w obronie swej siostry.

Lipsk, 31. 10. — Pod zarzutem zamordowania urzędnika Volkela została aresztowana żona zamordowanego i brat jej młk.

lisk wylegitymował się, iż jest funkcjonariuszem polskiej policji kryminalnej i że znał, iż zabił Volkela w bójce. Został wezwany telegraficznie z Berlina przez swą siostrę. W czasie gorącej kłótni doszło do bójki i zabójstwa.

Zwłoki Volkela znaleziono ukryte i poświęcone.

—o—

Giełda

Pierwsza przedg. warszawska.

Belgia	27,23
Holandia	242
Londyn	29,02
Nowy-York	5,96
Paryż	25,05
Praga	17,76
Szwajcaria	115,89
Sztokholm	160,40
Wiedeń	84,89
Włochy	28,68

Druga przedg. warszawska.

Dolar 6 03

Trzecia przedg. warszawska.

Dolar 6,28 1/4

Tendencja słaba.

Pierwsza przedgiełda gdańska.

Warszawa	86
Złoty	87
Dolar	5,20
Przekaz na Warszawę	6,00

Z powodu uroczystości związanych ze sprowadzeniem zwłok Nieznanego Żołnierza do stoliczki zebranie giełdy warszawskiej w poniedziałek dnia 2 listopada nie odbędzie się.

Dolar w Łodzi.

W dniu dzisiejszym na rynku pieniężnym w Łodzi dolar kształtował się po kursie 6,06. Banki wymiany kupowały około godziny 12 ej efekty po kursie 6,03, 6,04, sprzedawały po 6,06.

Tendencja utrzymana. Podaż obita.

Pamiętajcie o inwalidach wojennych!

BEZROBOCIE.

Nad problemem bezrobocia lamia sobie na zachodzie głowy najcięższe ekonomie i dotychczas nie udało im się znaleźć zadawalniającego rozwiązania tego piekającego zagadnienia, które szczególnie po wojnie stało się nieznośną bolączką królów przemysłowych.

Praktyka kilkuletnia wykazała jednak, że bezrobocie stoi w dość ścisłym związku z kursem waluty i ogólnymi zasobami gotówkowymi i kredytowymi danego kraju. Przed trzema laty szalała w Stanach Zjednoczonych bezrobocie, które groziło niesłychanymi komplikacjami. Jednocześnie organizacje gospodarcze przy pomocy rządu zdołały dzięki swoim olbrzymim zasobom materialnym w krótkim czasie przełamać kryzys i dzisiaj Ameryka ma zaledwie normalny odsetek ludzi pozostających bez pracy.

Inaczej już przedstawia się sytuacja w Anglii. Eksport angielski wskutek znanych wypadków w Egipcie, Indiach, a ostatnio Chinach, ucierpiał tak bardzo, że o uruchomieniu wszystkich przedwojennych warsztatów pracy mowy być nie może. Projektowano najpierw skierowanie nadmiaru robotników na wieś, a gdy ten pomysł zawiódł, wysłanie ich jako kolonistów przy pomocy rządowej do Australji i Afryki Południowej. Okazało się jednak, że nawet robotnika pozbawionego pracy, trudno jest skłonić do powrotu do roli i że woli on żyć w gorszych nawet warunkach z pracy najemnej, aniżeli sam troszczyć się o swe utrzymanie.

Rząd angielski uruchomił szereg wielkich robót budowlanych, ale okazało się to także tylko paljącem, który nie zdołał wykorzenić choroby. Bezrobocie trwa nadal i obejmuje zaledwie od pory roku od dwóch do czterech milionów ludzi.

Kłeska bezrobocia są w mniejszych lub większych rozmiarach dotknięte kraje skandynawskie, Niemcy, a ostatnio nawet Francja, która dotychczas dzięki swej niskiej walucie miała ułatwioną konkurencję na rynkach obcych.

Polska nie znała prawie bezrobocia, póki inflacja markowa działała jako premia wywozowa; dopiero od chwili wprowadzenia złotej waluty bezrobocie zaczęło przybierać dotkliwie rozmiary i stawało się chronicznym. Rząd miał dwie drogi do zwalczania tej katastrofy: uruchomienie robót publicznych i poparcie budownictwa prywatnego lub też udzielenie zapomóg. Po pewnych wahaniach zastosowano w końcu system udzielania zapomóg pieniężnych, jako wymagając najmniejszego aparatu i stosunkowo najmniej kosztowny.

Przeciwko temu systemowi protestowała zarówno część opinii publicznej, widząc w nim demoralizację robotnika, jak i pewien odłam ekonomistów, którzy uważali, że raczej należałoby je wypłacać tytułem premji tym przemysłowcom, którzy się zobowiązali do zatrudnienia pewnej ilości bezrobotnych ponad zwykłą normę. Rozprawy na ten temat pozostały jednak w dziedzinie teoretycznych rozważań, w praktyce do ostatniej chwili jest stosowany sposób wypłat gotówkowych bezpośrednio pozostającym bez pracy.

Wobec ciężkiej sytuacji, w jakiej się znalazło zarówno społeczeństwo, jak i w konsekwencji skarbu państwa, wypłaty te ostatnio były dokonywane nieco nieregularnie. Jak się dowiadujemy, rząd nie zamierza jednak zmieniać dotychczasowego systemu wypłat gotówkowych, ani też go przerywać. Zarejestrowani bezrobotni będą nadal otrzymywali swoje zapomogi, może tylko z pewnymi drobnymi opóźnieniami.

Równocześnie pojawił się projekt zaopatrzenia bezrobotnych w niezbędnej żywności zimowej, który będzie rozpatrywany przez wojewodów z magistratami większych ośrodków przemysłowych. Spowoduje to może pewne ciężary, ale będzie to jedyną drogą zabezpieczenia spokoju wobec olbrzymiego przesilenia, które jeszcze nie rychło każe się spodziewać możliwości zatrudnienia szerokiego rzesz bezrobotnych.

Wojkow o stosunku Polski do Rosji.

Ryga, 31. 10. — Z Moskwy donoszą: Pod przewodnictwem Litwinowa odbył się w Moskwie zjazd przedstawicieli rządu sowieckiego w Polsce i państwach bałtyckich. Zjazd poświęcony był omawianiu taktyki sowieckiej w stosunku do sąsiadów wobec zawarcia paktu w Locarno.

Wojkow oświadczył, że jeżeli chodzi o Polskę, to nie może być mowy o udziale Polski w jakiegokolwiek akcji interwencyjnej przeciw Rosji sowieckiej.

Przekupstwa w procesie Steigera.

Z Lwowa donoszą: W procesie Steigera dzieje się wiele rzeczy tak niezwykłych, że nawet bardzo powierzchowny, znawca tej osobliwej sprawy sądowej musiał przypuszczać, że działają w niej jakieś siły nieczyste.

Przekupstwa! To słowo może i cisnęło się na usta, ale trzeba było milczeć. Prawo jest surowe. Na walce z łajdactwem trzeba mieć oręż sądowy, jakim są dowody.

Ten oręż dziś sam wpadł w ręce tym, co nie dadzą sobie mydlić oczu. Wypadek przekupstwa został ujawniony.

„Słowo Polskie” pismo lwowskie dawało w procesie Steigera obiektywne sprawozdania, odcinające się od całej prasy (!) lwowskiej.

Bezstronne sprawozdania „Słowa Polskiego” nie podobały się władcy żydom i zaszedł fakt, który to pismo opisywało w ten sposób:

„Sprawozdawca sądowy „Słowa Polskiego” Władysław Szenderowicz do-

niósł, że we wtorek, 27 b. m. w czasie rozprawy przystąpił do niego pewien osobnik na korytarzu sądu z propozycją, aże by przedstawił żądania dowolnej wysokości, a będą uwzględnione, byleby tylko zmienił nieco tenor swoich sprawozdań”.

Propozycja przekupstwa została, oczywiście, odrzucona, a sprawozdawca zaznaczył, że obowiązki swoje spełniać będzie nadal tak, jak mu sumienie nakazuje i gdyby jeszcze ktoś ośmielił się przedłożyć mu takie żądania, to on zareaguje w należyty sposób...

Dzisiaj, gdy już „Słowo Polskie” podało wypadek usiłowania przekupstwa — wiele niejasnych rzeczy w procesie Steigera można będzie zrozumieć.

Ot choćby taką kampanję prasy niemieckiej za Steigerem. Ni mniej ni więcej tylko prasa berlińska zaczyna nazywać proces Steigera „bluffem” a Pasternaków nie przedstawia jako kobietę lekkiego prowdzenia się.

Za ile marek kupuje się taki artykuł w berlińskich dziennikarzy?

Echa milionowego oszustwa. Afera Pistynera, Kolnika, Kurzera i tow.

Z Lwowa donoszą:

Proces żydowskiego zamachowca odwrócił nieco uwagę od wielkiej sprawy, która swego czasu wywołała tyle rozgłosu i hałasu. Chodzi o sprawę olbrzymich oszustw, popełnionych przez Kolnika, Kurzera i tow. przez puszczenie w obieg czeków na Nowy Jork, w sumie na przeszło milion dolarów, przy czym ofiarą padł głównie Bank Gospodarstwa Krajowego.

Jak nam donoszą, Izba radnych odrzuciła żądanie dr. Kolnika wypuszczenia go na wolność. Tem samym, areszt śledczy w dalszym ciągu pozostaje w mocy.

Proces ten, który odbędzie się po zakończeniu śledztwa, rzuci ponure światło na stosunki panujące prawie we wszystkich bankach we Lwowie. Oto okazuje się że Kolnik i tow. opłacali się pewnym urzędnikom wyższym w szeregu lwowskich banków grubymi łapówkami za to, że odnośny bank przyjął dany czek, czy weksel. Naturalnie nazywało się to defektem „nrowizją”.

Przypuszczamy, że odnośni urzędnicy zostaną pociągnięci też do odpowiedzialności karnej za zbrodnię współdziałania.

Społeczeństwo domaga się sądu i kary na sprawców nadużyć i złodziejstw, popełnionych w służbie państwowej.

Majątki zbrodniarzy i ich spółników powinny pokryć szkody skarbu państwa.

Rewelacje wczorajsze ujawniły przerażający i przynębiający obraz nadużyć, które wobec swojej obfitości wielkich rozmiarów i rozszerzenia się na wszystkie gałęzie gospodarki państwowej, stają się poprostu groźne dla samej przyszłości państwa.

Nad temi faktami nie można przejść spokojnie do porządku dziennego. Zresztą sama opinia publiczna — jest w najwyższym stopniu wzburzona i domaga się wyjaśnienia.

Niestety do tej pory nawoływania w tym kierunku nie odnosiły skutku. Były nawet fakty — które teraz potwierdził urzędowo minister kolei Tyszka, że funkcjonariusze państwowi, którym udowodniono nadużycia, urzędnicy skazani wyrokami za nadużycia i kradzieże, pozostawali na swoich posadach, a natomiast usunęci zostali ci, którzy wskazali nadużycia.

Ten stan rzeczy nie może trwać dłużej. Społeczeństwo domaga się innej reakcji ze strony władz wobec sprawców wykrytych nadużyć w służbie Rzeczypospolitej wobec niedbalstwa, niesumienności i pospolitej kradzieży. Domaga się sądu i kary na winnych, oraz odszkodowania dla skarbu państwa z majątku sprawców i ich spółników. Temu domaganiu się opinii publicznej trzeba zadość uczynić, jeżeli w społeczeństwie nie ma się zachwiać wiara w możliwość naprawy obecnego stanu rzeczy, co więcej wiara w to, że sprawiedliwość jest fundamentem ustroju państwa.

Nie wolno dopuścić, aby zgraja łotrów którzy zmartwychwstała Ojczyznę traktowali wyłącznie jako źródło osobistych

korzyści, a osiągnięte w niej urzędy, jako narzędzie bogacenia się i łamania wszystkich zasad moralności, — aby ta zgraja pozostała bezkarna, aby w dodatku skarbu państwa tak ubogi i nie mogący podjąć koniecznym wydatkami, pomimo niesłychanego obciążenia ogółu obywateli, pozostał poszkodowany, podczas gdy złodzieje, łapownicy, defraudanci, będą się cieszyć dalej swobodą i korzystać z majątków, nieprawą drogą zdobytych.

Tu nie może wystarczyć podanie się do dymisji takiego dyktarza, gdy przychwycono go na nadużyciach i okradzeniu bądź współohwateli bądź skarbu państwa, tutaj ponieść on musi wszystkie konsekwencje swoich czynów.

Przestępca tego rodzaju musi być ukarany według całej surowości prawa, a nadto musi majątkiem swoim (tak samo nawet jak i spółnicy, pozostający poza urzędem) wynagrodzić skarbowi państwa i społeczeństwu szkody sprawione przez jego zbrodniczą działalność.

Stalo się bardzo źle, że na te zjawiska nie reagowano dotąd w sposób należyty, pomimo, że akta poszczególnych nadużyć były głośno wskazywane i pomimo, że urzędowe ich stwierdzenie także nastąpiło już oddawna. Gdyby rozpoczęto już dawniej walkę z nadużyciami w sposób bezwzględny i stanowczy, gdyby dawno już zabrano się do trzeźwienia ich, pociągania do odpowiedzialności sprawców i do chodzenia szkód, zadanie byłoby o wiele łatwiejsze.

O czem myśli, prasa?

„Gazeta Poranna Warszawska” pocięła występy „Wyzwolenia”, które utrudniają ciężkie położenie kraju.

Wczorajsza obstrukcja ponownie świadczy, że Wyzwolenie jest w sejmie i w społeczeństwie czynnikiem anarchicznym, pozbawionym najmniejszego nawet poczucia odpowiedzialności i zupełnie nieprzystojnym.

W gruncie rzeczy komu szkodzi Wyzwolenie? Obalił projektu reformy rolnej nie jest w stanie. Ale przez swoją obstrukcję doprowadził do tego, że projekt, który mógłby być uchwalony w ciągu jednego, dwóch dni, może zająć sejmowi dwa, trzy tygodnie drogiego czasu, co jest w obecnych warunkach występką. Tak jest, występką przeciw państwu, występką przeciw wszystkim warstwom narodu. Przeżywamy tak ostry kryzys gospodarczy i finansowy, że zarówno państwo, jak każdy pojedynczy obywatel jest nim poważnie dotknięty. Stoi przed wszystkim groźne pytanie: czy mamy stoczyć się na dno nędzy, czy też zbiorowym, energicznym wysiłkiem rządu, parlamentu i społeczeństwa otworzyć drogę rozwoju przed państwem i narodem.

Wyzwolenie niepczytelną obstrukcją swą w sprawie reformy rolnej zagradza rządowi i sejmowi drogę do spełnienia obowiązku, górującego nad wszystkimi innymi — ratowania gospodarki państwowej i społecznej, ratowania finansów państwa i egzystencji milionów ludzi.

„Robotnik” uważa ostry kryzys ekonomiczny za konieczny i uzdrawiający na szcze zabagnione stosunki.

Od kilku lat powtarza się, że nasz aparat pośrednictwa jest trzykrotnie za duży, że cały szereg przedsiębiorstw nie ma widoków rozwoju, ale nikt nie ma odwagi przyczynić się do zniszczenia szkodliwej „vegetacji” tych pasożytnych społecznych. Toleruje się setki fikcyjnych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością o szumnych nazwach, które zaśmiecają życie handlowe i naciągają bezkarnie naiwnych. Zamiast przejść kryzys szybki i ostry, lecz bądź co bądź leczniczy, wprowadzamy się za pomocą różnych paljatwów w stan kryzysu chronicznego i przewlekłego.

Trup w wagonie kolejowym.

Z Lublina donoszą:

W dniu 28 października przy wjeździe pociągu osobowego na stację Stare Sioło konduktor pociągu zauważył, że z dachu jednego z wagonów ścieka krew.

Okazało się, że na dachu leży ciężko poraniony człowiek jeszcze żyjący z rozbitą głową. Dyżurny stacji kazał odczepić wagon. Zamiast opatrunku (na każdej stacji jest mała apteczka opatrunkowa) ciężko rannego wsadzono do wozu służbowego i pociąg ruszył w kierunku stacji Wybranówka. Lecz nieopatrzonemu rannemu w międzyczasie skonał zanim pociąg dojechał do następnej stacji.

Zabitym okazał się robotnik Olejnicki Marcin z Dawidowa, który obawiając się, że znajdujący się w wagonie koleźy chcieli go zbić (tak mu przynajmniej groziło) wdrapał się na dach, w czasie jednak przejazdu przez most uderzył głową w przesło mostu i doznał złamania czaszki.

W tym wypadku również władze zajmą się powodem, dla którego żyjącego jeszcze człowieka natychmiast nie opatrzone w Starem Siole. Wszak chodziło o życie człowieka.

Sprawa ta również zajęła się policja

Ofiara sympatji do „obłudnego Albionu“.

Zemsta za list Zinowjewa.

Dalsze szczegóły afery Kwiatkowskiego.

Wedle dalszych wiadomości z Moskwy rozstrzelanie przez czczewycząjkę — bez sądu i jakichkolwiek dochodzeń — dyrek tora sowieckiego „Arkosa“ w Londynie, Kwiatkowskiego, o czym już donieśliśmy, spowodowane zostało wyłącznie stanowiskiem zamordowanego w kwestji zbliżenia gospodarczego między Anglią a Rosyją.

Cała afera więc uzyskuje wysoce polityczny charakter. Kwiatkowski — wedle tych informacji — gorliwie a nieustannie pracował na rzecz jak najrychlejszego wznowienia i zacieśnienia stosunków handlowo-gospodarczych między państwem czerwonym a „obłudnym Albionem“ i wogóle całą swą działalnością zwalczał panujący obecnie w kołach sowieckich bezwzględnie wrogie wobec Anglii kierunki polityki bolszewickiej. Ponieważ kierunek ten jest szczególnie broniony przez prowodyrów czczewycząjki, stanowisko Kwiatkowskiego — rzecz naturalna — wzbudziło zacięty opór ze strony czekistów. Początkowo próbowano paraliżować jego wpływ drogami legalnymi a gdy starania te nie doprowadziły do skutku postanowiono usunąć go zdradziecko w skrytobójczy sposób, a to droga, przyjęta przez „stróżów zdobyczy rewolucyjnej“ wobec wszystkich przeciwników lub „niepożądanych żywiołów“. Szałański ten plan zachowano w ścisłej tajemnicy.

Dalsze informacje, nadeszłe dziś z Moskwy całkowicie potwierdzają nasze początkowe wiadomości o bezprzykładnej w dziejach współczesnych prowokacji, za stosowanej przez czekistów celem „złapania“ Kwiatkowskiego w swe szpony. Okazuje się, że dwa razy powoływano go z Londynu do Moskwy w drodze oficjalnej, rzekomo celem złożenia sprawozdania z działalności na stanowisku kierownika „Arkasa“ w Anglii.

Kwiatkowski widocznie żywił pewne podejrzenia co do prawdziwych celów jego wizyty w stolicy czerwonej, wobec czego odpowiadał, że stan spraw nie pozwala mu na natychmiastowy wyjazd, a sprawozdania przedłożył pisemnie. Zastosowano więc sposób iście macchiawelski: Rząd oficjalnie zawiadomił Kwiatkowskie

go, że działalność jego w Londynie znalazła całkowitą aprobatę kierujących sfer rząd podziela jego osobiste poglądy co do charakteru stosunków z Anglią, wobec czego zaprasza Kwiatkowskiego do Moskwy celem rozważenia sprawy rozszerzenia działalności „Arkasa“ w Anglii w myśl jego projektu.

Kwiatkowski, zachęcony tą przychylną opinią, natychmiast wyjechał do Moskwy gdzie w dniu przybycia został aresztowa

ny i rozstrzelany. W ten sposób usunięto wybitnego działacza, „przyjaciela Anglii“.

Przytoczona już przez nas wersja, że Kwiatkowskiego w kołach czekistów po deirzewano o to, że miał się przyczynić do oddania znanego listu Zinowjewa do dyspozycji partji angielskich, również — wedle wszelkiego prawdopodobieństwa — miała odegrać pewną rolę w tragicznym losie najnowszej ofiary krwiożerczości bolszewickiej.

Czego nie czyni kobieta!

— Zosiu! W żałobie? Czyżby mąż twój umarł?
— Ale gdzie tam! Powiedziano mi tylko, że kostjum żałobny uwypuklił subtelność mej urody i dlatego go noszę.

Z za kulis rozszalałego nacjonalizmu.

HITLEROWCY PLANOWALI ZAMACH NA STRESEMANN, ABY UNIEMOŻLIWIĆ PAKT REŃSKI.

Berlin, 30 października.

Podczas dzisiejszej dyskusji w sejmie pruskim nad budżetem prezesa rady ministrów, poseł socjalistyczny Röhle podkreślając działalność antypaństwową nacjonalistów i hitlerowców oświadczył, że w chwili gdy kanclerz Luther i minister Stre

semann mieli wyjechać do Locarno, hitlerowcy proponowali zamach na ich życie.

Następnie poseł Röhle oświadczył, że dla uniknięcia drugiego zamachu delegacji niemieckiej już na terytorjum szwajcarskim zmuszeni byli wysiąść z pociągu i odbyć resztę drogi samochodem.

Pijaństwo w Moskwie

W jednym dniu aresztowano 4500 pijaków.

Jakto już donosiliśmy, od dnia 5 października 1925 roku w Rosji dozwolona jest znowu sprzedaż wódki, zawierająca 40% alkoholu. Przypadkowo złożyło się tak, że termin 5 października poprzedzony był okresem 4-dniowym absolutnej suchości, zarządzonym ze względu na pobór rekrutów. Skutek tego był taki, że duże wódki pożądające, dnia 5 października zapalały ze zdwojoną jeszcze chęcią należytego zwilżenia gardła. Sprawozdanie zamieszczone w dzienniku moskiewskim „Dni“ wykazuje że się porządnie tego dnia „zalewano“. W samej tylko Moskwie w jednym dniu doprowadzono do komisariatów policyjnych około 4500 osób za ekscesy popełnione w stanie nietrzeźwości. Również przez cały następny tydzień cała Moskwa była pijana.

„Dwudziestka“

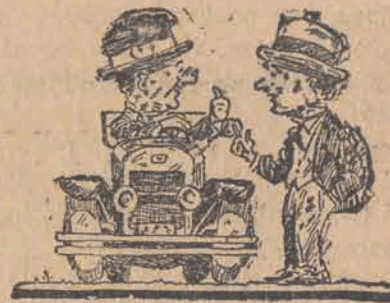
w łódzkim Sądzie Okręgowym

Na dzisiejszej sesji sądu okręgowego w dalszym ciągu przemawiają obrońcy o skarżonych, którzy za wszelką cenę starają się w jaknajlepszym świetle przedstawić swych klientów.

Po południu w swym ostatnim słowie wypowiedzą się oskarżeni. Na twarzach podsądnych maluje się zdenerwowanie.

Najspokojniej zachowują się Tenenbaum i Dmowski.

Z przypadkowych spotkań.

— Wiesz, na ostatniej wystawie dekoracyjnej w Paryżu bolszewicy dopięli swego celu. I przez co? Przez pawilon.

— Nie rozumiem cię!
— Nawet monarchiści rosyjscy oglądając go, czerwienili się.

— Drżałam z rozkoszy na myśl, że ciebie przyciskam do serca.

— A ja gotów byłem tysiąc razy umrzeć za twój jeden pocałunek.

— Wyrzekliśmy się szczęścia dla uporu...

Po chwili rzekła:

— Przyciśnij mnie do piersi. Niechaj teraz po śmierci doznam rozkoszy, której za życia nie miałam.

Oboje objęli się nad grobami. Po chwili rzekła:

— Nie czuję rozkoszy.

— I ja nie czuję szczęścia. Zdaje mi się, że całuję zimny marmur...

— Nie wróci się nigdy stracone szczęście... — szepnęła.

A gdy na wieży kościelnej wybiła godzina, oba duchy wróciły do grobu.

* * *

— Oto legenda, która uchowała się o mym najstarszym przodku — rzekł hrabia i ujął w pas młodą małżonkę.

— Mój kochany — rzekła żona — pójdź ze mną do parku. Chcę ci dziś dać pocałunek, którego ci odmówiłam.

Tłum. P. M.

Kto ma rację?

Młody hrabia i jego żona — małżeństwo w siódmym tygodniu — nagle ni z tego ni z owego pokłócili się z jakiejś blahiej przyczyny.

— Zmuszasz mnie do łez, ale wiem, że ja mam rację — rzuciła hrabina w toku sprzeczki.

— Czy istotnie myślisz, że masz rację? — pytał tajemniczo brabia.

— Tak, czuję się bardzo nieszczęśliwą.

Hrabia nie odpowiedziawszy nic wziął ją za rękę i zaprowadził przed ogromne drzwi debowe, w głębi ciemnego korytarza zamkowego, nacisnął kłamek i w następnej sekundzie znaleźli się na progu rozległej sali, której ściany pokryte były staromodnymi portjerami.

— Czy wiesz, gdzie jesteś? — zapytał

małżonek drżąc i slaniając się żoną.

— W sali portretowej.

— Przedstawiam ci tylko tę ośłowłosną damę w szacie jedwabnej i jej małżonka z kołnierzem futrzanym, w butach długich, którego król uczynił hrabią.

Usiądź naprzeciw i posłuchaj rodowej legendy o małżonkach dziś jeszcze pokutujących w pobliżu swego grobu mchem zarosłego. To będzie moja odpowiedź.

— Nie chcę ukrywać, że mój przodek był ryfownikiem i że po trzydziestoletniej wędrówce zamieszkał w maleńkiej izdebce, aby spokojnie spędzić resztę życia...

Był sławnym w świecie artysta, niesfety, z Włoch przyniósł ze sobą nie tylko sztukę Benvenuto Celliniego, lecz także temperament włoski, upór, popędliwość i zdolność popelnienia w gniewie czynu złego.

Przypadek zrzucił, że ożenił się z kobietą nie tylko piękną, ale odznaczającą się uporem. Była nią córka karczmarza. — Z młodą żoną przyjechał do domu. On tworzył arcydzieła, ale ona zamiast mu umilać życie pocałunkami i pieśczołami, dręczyła go wyrzutami, że ją więzi w domu.

— Jak długo jeszcze siedzieć będziesz na tym trójnogim stołku? — zapytała raz z oczami skrzacemami?

— Cóż, czy nie widzisz, że tworzę dzieła sztuki?

Młoda kobieta podparła boki i rzekła:

— Nie wzięłam cię na to, abym wciąż patrzyła na twój grzebień zgarbiony, tylko na to, abyś mnie pieścił i na rękach nosił...

— Mówisz głupstwa, bo jesteś głupią kobietą.

Po tych słowach zaczął pracować jeszcze usilniej.

Odtąd nie rzekli do siebie ani słówka! Tak żyli milcząco, aż postarzel się. — Sława Janosza jako mistrza rosła. Ich upór był twardszy niż stal damasceńska. Aż pewnego dnia wpadli rozbójnicy do ich domu i oboje zamordowali.

Sąsiedzi ich pochowali. Janosz spędził spokojnie pierwszą noc w swym grobie, gdy wtem usłyszał o północy pukanie do trumny.

— Janoszu — szeptał głos, który rozpoznął jako głos swej żony.

— Czego chcesz? — zapytał ospale.

— Wstań, wstań — a głos jej brzmiał dziwnie słodko — pragnę z tobą pomówić.

Za chwilę na grobie zjawili się dwa duchy. Był to mistrz Janosz i jego małżonka.

— Cóżemy uczynili? — zapytała drżąc z chłodu.

— Zmarnowane to nasze życie — odpowiedział ze smutkiem.

Amulety szczęścia. Zapalony gracz wierzy w przesad.

Sznur wisielca i pióro z pióropusza indyjskiego.

Ogólnie jest znanem, iż gracze należą do najzabobniejszych ludzi na świecie. Wierzą oni święcie, iż szczęście mogą sprowadzić przy pomocy pewnych przedmiotów, nosząc je podczas gry przy sobie, dalej wierzą, iż pewne miejsca sprzyjają szczęściu, inne natomiast są nieszczęśliwe itp. W Monte Carlo wydarzyła się na tem tle pewna tragikomiczna afera. — Mianowicie osadzono pewnego krupiera w Monte Carlo, iż przynosi rzekomo graczom siedzącym przy jego stoliku nieszczęście. Z tej przyczyny stolik ten był systematycznie przez wszystkich bojkotowany, tak, iż nie pozostało nic innego dyrektorowi, jak oddać biednego człowieka.

Zrozpaczony z powodu utraty posady krupier udał się do parku kasynowego, w którym znaleziono już tylu wisielców i powiększył ich grono, pozabawiając się życia. Gdy w kołach graczy dowiedziano się o smutnym końcu bojkotowanego krupiera, pragnęli wszyscy dostać przynajmniej kawałek sznura, na którym się powiesił. Szczęśliwi, którym udało się zdobyć ten cenny talizman płacić zań musieli znaczną sumę pieniędzy. Od tego czasu stolik, którego tak starannie dawniej unikano stał się „stolikiem szczęścia” i staczano formalne walki o zdobycie miejsca przy nim.

Inny gracz zapalony w Monte Carlo, który przez cały sezon wygrywał sumy bajafiskie, przypisywał szczęście swe temu, iż w lewej kieszonce kamizelki nosił zawsze srebrną pięciofrankówkę, która ka zań specjalnie pozłocić. Pewnego dnia jednakże nie szczęściło mu się wcale. Zdziwiony tem sięgnął do lewej kieszonki i zauważył, iż tym razem pomylił się i włożył pieniąż do prawej kieszonki. Przeniósł monetę natychmiast na jej stałe miejsce i twierdził, iż od tej chwili znowu los mu sprzyjał.

Osobliwy talizman posiadała pewna hrabina włoska, która namiętnie grać lubiła. Składał się z mieniącego się pióra, pochodzącego z pióropusza wodza indyjskiego. Kiedy rozpoczynała grę, kładła pió

ro obok siebie na stoliku i głaskała je czule, gdy wygrywała, w przeciwnym razie biła je silnie ręką. Siedzący gracze obok hrabiny widzieli dokładnie tę jej manipulację, żadnemu z nich wszakże nie przyszłoby na myśl sztych z tego lub śmiać się, gdyż każdy z nich miał jakiś przesąd, który jednakże był trudniejszym do dostrzeżenia.

Przedstawiciel amerykańskiego banku Morgana John Wolmer, przybył do Paryża w sprawie ustalenia kursu franka.

Tragicznie zakończony wyścig samochodów. Kierowca Watters zginął na miejscu.

Tragiczny wypadek zdarzył się dnia 12 b. m. podczas wyścigu samochodów na przestrzeni 240 kilometrów, w Detroit, w Stanach Zjednoczonych.

Oto w samochodzie, którym jechał faworyt publiczności, automobilista Watters, złamał się kierownik w chwili, gdy samochód pedził z szybkością 160 kilometrów na godzinę.

Stało się to na zakręcie toru, samochód więc zamiast skręcić, pojechał dalej w li-

nji prostej i wpadł na tłum widzów, rozbijając się wkońcu o drzewo.

Watters zginął na miejscu, a z pięćdziesięciu przeszło osób, które dostały się pod koła pedzającego samochodu, dwadzieścia odniosło rany ciężkie i połamania rąk, nóg i żeber, z górą zaś trzydzieści jest lżej poranionych.

Wśród widzów powstał taki popłoch, że musiano przerwać wyścigi.

Kongres astronomów w Amsterdamie.

Wybitni przedstawiciele astronomji przed dworcem kolejowym.

Ci, od których zależy powodzenie sztuki.

Z życia klaki teatralnej.

Paryskie pismo teatralne „Comœdia” przytacza dwie świetne anegdoty z życia klaki, opłacanej przez rozmaite sfery za „robienie nastroju” w czasie odbywających się premier w teatrach.

Na końcu drugiego aktu granej po raz pierwszy komedji, zauważyli widzowie pewnego mężczyznę, który naprzemian klaskał i gwizdał. Zapytany o powód tak niekonsekwentnego zachowania się — odpowiedział: „Zapłacono mi za gwizdanie. Ponieważ jednak sztuka mi się podoba, cieszę się, że mogę dać także wyraz mojemu artystycznemu smakowi”.

W tym samym teatrze pojawili się raz

na premierze w jednej łoży dwaj panowie, którzy objawiali żywe zainteresowanie sztuką, każdy w inny sposób. Gdy jeden gwizdał jak lokomotywa, drugi zapamiętało klaskał. Nagle pierwszy odezwał się do swego sąsiada: „Widzę, że nie słuzymy obaj tej samej partji. Obawiam się jednak, że pan sobie dłonie do krwi porozbija, więc może ja będę teraz za pana klaskał, a pan mnie zastąpi w gwizdaniu”. Klakier jednakże odparł: „Chętnie zgodziłbym się na to, ale niestety z powodu astmy muszę się wystrzegać tego zajęcia”. Dlatego przeszedłem do partji klakierów”.

Znaczenie snów według sennika Astrampsychora.

Już w mrokach prahistorji sen odgrywał ogromną rolę. W Chaldej, Assyrii i Egipcie wykładanie snów należało do wiedzy ściślej i było spisywane na cegłach i papyrusie. Jednym z najsłynniejszych senników, był sennik Astrampsychora. — Podajemy poniżej ważniejsze jego symbole: Przepaść oznacza troskę, zmartwienie, ślepotę — najwyższe szczęście, jakka — nieprzyjemność, skała — nadzieje, złoto — zawodne nadzieje, szata purpurowa — choroba, lew — walkę z zacieklą nie-

przyjacielem, matka — radość i pomyślność, morze spokojne — skuteczne przedświecicie, gwoździe — groźbę nieprzyjaciół, lzy — radość, winogrona — deszcz, pićle wody — choroba, pływani — ból, śmierć — uwolnienie się od trosk, szata biała — szczęście, śnieg — nowy nieprzyjaciół, gonitwa — zdrada.

Jak widzimy, nasze senniki niezbyt daleko odbiegły od swoich pierwowzorów.

Krótceki sądowe.

Bawola siła.

Sprawa na czasie.

Pan Szlesyngier miał pończoszarnię przy ulicy Pańskiej 31. Dobrze mu się działo, interes jako tako pomimo kiepskich czasów i ogromnych podatków prosperował, robotnicy bez szemrania spełniali swe obowiązki.

Ten względny błogostan został przecież zgnę zakłócony: oto robotnicy zażądali znowu podwyżki. Delegacja udała się do fabrykanta.

Co? podwyżka! Jaka podwyżka? Ja wam tu dam podwyżkę, że aż się wam złono w oczach uczyni! — ryknął p. Szlesyngier, przyczem jego tegi kark oblał się szkarłatem wzburzonej krwi.

Wobec takiej odpowiedzi robotnicy rozpoczęli strajk, na co p. Sz. spoglądał zgoła obojętnym okiem. — Niech sobie strajkują. Co to mnie może szkodzić. — Ja przetrzymam!

Czekał fabrykant, czekali robotnicy:

kto kogo może, aż się wyczerpała cierpliwość robociarzy. Jeden z nich Szlamowicz, zamieszkały przy ulicy Pomorskiej Nr. 87 udał się do upartego pracodawcy.

— No co, podwyższy pan?

Przemysłowiec kazał mu się wynosić. Natenczas Szlamowicz uciekł się do bardziej ważkich argumentów, to znaczy do rękoczynów, ale źle trafił.

Bo pan Szlesyngier to nie byle kto. — Dobrze odżywiony i utrzymany posiada siłę bawola. Cóż wobec niego znaczy taki mizerota robotnik, w dodatku żydowski. Grzmotnął pięścią Szlamowicza w nos i w oko, tak że temu spadły okulary, tłukac się w kawałki. I oto rozgorzała bójka na tle wybitnie klasowem pomiędzy kapitalistą i robotnikiem. I niestety, proletarjat został skompromitowany. Szlamowicz uległ, do tego stopnia, zmaltretowany przez wojowniczego fabrykanta, iż musiano wezwać pogotowie, które nieszczęśliwca odwiozło do domu, w stanie nader osłabionym.

Zasie pan Szlesyngier — triumfator z dumą i zadowoleniem wiescił wszem i wobec o swem zwycięstwie.

Przed dwoma dniami jednak otrzymał wezwanie do stawienia się w sądzie pokoju 4-go okręgu, gdyż poturbowany Szlamowicz, wystarawszy się o świadectwo lekarskie zaświadczył go do sądu.

W dniu onegdajszym sprawa znalazła się na wokandzie. Stawiła się wielka liczba świadków, przeważnie robotnicy fabryczni. Z napięciem oczekiwano wyroku gdyż zeznania składane były prawie że wyłącznie na niekorzyść Szlesyngiera.

Kto jednak w czepku się rodził, zawsze i wszędzie będzie miał szczęście: oto Szlesyngier został uniewinniony na tej podstawie, iż nie on był stroną zaczepną i działał w obronie własnej. A że był mocniejszy od Szlamowicza, o to można mieć pretensje jedynie do niebios, iż go tak siłą obdarzyły.

Sza-wicz.

Dzień w Łodzi.

Prawdziwe kupnie — fałszywym płaci.

(x) Do sklepu Kazimierza Śmiałkowskiego, mieszczącego się przy ulicy Południowej 28, przysłała wczoraj kobieta, która należąca do zakupu towar usiłowała uiścić fałszywym banknotem 50-złotowym. Kiedy właściciel zatrzymał banknot i chciał udać się po policję, niezajoma zbiegła.

№ 5038.

Taki numer nosi auto wojskowe, które przejechało dozorcę.

(x) Dzisiaj rano dozorca domu przy ulicy Wschodniej 56, Jan Wencławski, za lety zamiataniem jezdni, został przejechał przez samochód wojskowy, oznaczony numerem rejestracyjnym 5038.

Auto zbiegło. Wencławskiemu, który odniósł lekkie obrażenia ciała, udzielił pomocy lekarz pogotowia, pozostawiając ofiarę harców samochodowych na miejscu w stanie załamania.

Awanturniczy Bambus.

(x) Pater Czesław, zamieszkały przy ulicy Granitowej 27, przechodząc przez podwórze, został napadnięty i dotkliwie poraniony nożem przez sąsiada swego Alfreda Bambusa.

Patorowi udzielił pomocy lekarz pogotowia, zaś osoba Bambusa zajął się bliżej XIII komisariat P. P.

Bez celu, przez miasto...

(n) Do Komendy Rezerwy Konnej i Pieszej sprowadzono w dniu wczorajszym Józefę Maciejewską, bez stałego miejsca zamieszkania, walęsającą się bez celu po ulicach miasta.

W toku dochodzenia ustalono, że Maciejewska skazana została za kradzież przez Sąd pokoju w Skierniewicach na 6 miesięcy i zbiegła z więzienia.

Łap go, bo mi skradł jabłko!

Wodny rynek i jego niespodzianki.

(n) Na Wodnym Rynku ruch i wrzawa. Wielu kupców, wielu kupujących, a i spora paczka złodziei.

Między taką „publicznością” znalazł się również: Antoni Zaborowski (Brzozowa 17), Kubiś Mieczysław (Rokicińska 11) oraz Julian Boni, zamieszkały przy ul. Piotrkowskiej 209.

Trójka, odgrywająca dość dobre role zamożniejszych sklepikarzy, kręciła się po całym rynku, oglądając owoce, warzywa i inne produkty żywnościowe. Wszędzie próbowali, targowali, gotowi do kupna, kiedy jednak sprzedawca zgadzał się na zawarcie transakcji, cena wydawała się zbyt wygórowana, towar lichy.

Wędrowali dosłownie od wozu do wozu.

Wreszcie.. ujrzeni skrzynie ślicznych,

rumianych jabłek, stojących obok wozu Karola Bujnego, zamieszkałego przy ul. Rokicińskiej 47.

Zaczęto dobijać targu, za skrzynię, mieszczącą 200 kilogramów owocu obiecali zapłacić 120 złotych.

Bujny, ucieszony dobrym targiem, zacierając z radości ręce, zwrócił się do innych kupujących, z czego nie omieszkała skorzystać nasza trójka. Dwaj odnosili skrzynię, podczas gdy trzeci, licząc niły pieniądże, upafrywał chwili, by zbiec. Kiedy Bujny odwrócił się, Kubiś w nogi.

Spostrzeżono jednak wczas tę manipulację, złodzieja zatrzymano jak również pozostałych unoszących rumiane jabłka.

Pomysłowych złodziei osadzono w areszcie VIII komisariatu P. P. sprawę zaś skierowano na drogę sądową.

Nowy sposób wyłudzenia pieniędzy.

„Nieszczęśliwe” dziecko.

Wczoraj około godz. 10-ej wiecz. przy ul. Głównej stało skulone dziewczątko i zalewało się łzami. Ten i ów przechodzień o bardziej miękkim sercu zatrzymywał się, pytając o przyczynę płaczu. Okazało się, że dziewczynka zgubiła 1.80 zł. i boi się wrócić do domu. Oczywiście pośpieszono z pomocą w nieszczęściu, tak że wkrótce zaginiona suma parokrotnie została pokryta.

I byłoby wszystko w porządku, gdyby się nie „nawinał” agent policyjny i nie zaprowadził nieszczęśliwego dziewczęcia do komisariatu, gdzie okazało się, że od dłuższego czasu symulowała ona nie-

szczęśliwą, która zgubiła pieniądze, aby w ten sposób wyłudzić pieniądze od przechodniów. „Nieszczęśliwa” tłumaczyła się, że rolę tę odgrywała z polecenia matki.

Sprostowanie.

Do wzmianki w kronice z 26 b. m., opisującej libację chłopów wsi Srebrna za kradź się następujący błąd: miast „Srebrzyce” wydrukowano „Srebrna”, co ni niejszem prostujemy na skutek interwencji p. Wład. Stępnia, nauczyciela ludowe go ze wsi Srebrna.

Dziewczynka w ukropie

(x) 13-letnia Fela Winicz, córka handlarza, zamieszkała przy ul. Zgierskiej 82 korzystając z nieobecności rodziców zabrała się rolę kucharki.

Niefortunna kuchareczka, zajęta przez stawianiem garnków, wylała na siebie gotującą się wodę.

Zawezwany na miejsce wypadku lekarz pogotowia, po nałożeniu opatrunku odwiózł nieszczęśliwą Felę w stanie ciężkim do szpitala Anny-Marji.

—:—

Chłop ma hardą duszę.

(x) Ubiegłego wieczoru na przechodzącego przez wieś Refkinia Franciszka Wilamowskiego, zamieszkałego przy ul. Wileńskiej 5/7, napadło kilku osobników, którzy pobijwszy go łepem narzędziami zbiegli w niewiadomym kierunku.

Zawezwany na miejsce bóki lekarz Kasy Chorwch, po nałożeniu opatrunku przewiózł Wilamowskiego w stanie ciężkim do szpitala św. Józefa.

Krewkami osobnikami, którzy okazał się członkami rodziny Banasiaków i Radzimiaków zajęła się bliżej policja.

Higiena w sklepach spożywczych.

Komisja sanitarna Wydziału Zdrowotności Publicznej winna się zastanowić nad sposobem polepszenia warunków higienicznych w sklepach spożywczych w Łodzi.

Wiele z nich znajduje się w stanie wprost oplakany pod względem wymagań.

Należałoby koncesje na sklepy spożywcze wydawać na podstawie poprzednich badań komisji sanitarnej.

Zagranicą szeroko jest stosowana psychotechnika przy przyjmowaniu uczniów do szkół zawodowych.

Powyższa ilustracja przedstawia nadanie kandydatów do nauki sztuki drukarskiej.

V. CROSS.

3

PRAWO SERCA.

POWIEŚĆ.

— Lidjo, — powtórzył prosząco, — przypominasz sobie przecież swego męża Rolanda Werenda? Przyjechałem aby się z tobą zobaczyć. Chciałbym wiedzieć, czy jesteś zadowolona z pobytu w tutajszem sanatorium?

Kobieta, do której mówił nie przestała się cofać i spoglądała nań z wyrazem głupiego przestraszenia. Nagle bez powodu krzyknęła kilka razy, wydawszy jakieś przeraźliwe, nieartykułowane dźwięki, które dreszczem zgrozy musiały przebiegać każdego, kto je słyszał.

— Idź odemnie, nie znoszę cię, jesteś obrzydliwym potworem. Pielęgniarko, pielęgniarco! Zabierz mnie; nie znoszę tego człowieka.

Roland cofnął się mimowolnie, słysząc ten wybuch furji i widząc przed sobą wykrzywioną nagłym atakiem fwarz szalona. Bał się, że napad ten może spowodować nowy kryzys w chorobie jego żony; przywołał ruchem ręki pielęgniarke, która swym spojrzeniem zmusiała biedną chorą do uspokojenia się. Patrzyła jednak nie przerywając na Rolanda z wyrazem niepojętego przerażenia w błędnych oczach. Równocześnie ręce jej ścisnęły się kur-

czowo, jakgdyby chciały udusić jakiegoś niewidzialnego wroga.

— Może ja pani znowu odprowadzić, — rzekł Roland ze smutkiem. — Męczę ją tylko i pogarszam jeszcze jej stan.

Pielęgniarka ujęła natychmiast ramię chorej, obróciła ją jak piórkiem i wyprowadziła ją bez ceremonji z pokoju.

Roland usiadł znowu w fotelu i pogrzebał swe oblicze w dłoniach.

— Ostatnim razem, gdy tutaj byłem, jeszcze mnie poznawała — rzekł z goryczą. — Teraz nawet tego już nie potrafi.

— Jednego dnia jest jej nieco lepiej, in nego gorzej, ale właściwego polepszenia niema, — wtrącił lekarz. — Może jeszcze żyć w ten sposób lata całe. Normalnie jest całkiem nieszkodliwa. Można ją nawet wypuścić z zakładu, gdyby nie jej napady manji prześladowczej, podczas których mogłaby łatwo wyrządzić komuś krzywdę. Dlatego też muszę ją trzymać w zamknięciu.

Roland przytaknął z westchnieniem. Doktor Zaroński zbliżył się do niego i poklepał go po ramieniu.

— Nie bierz sobie tego tak bardzo do serca. To przecież nie twoja wina; zrobiłeś dla niej wszystko, co leżało w twojej mocy. Jest jej tutaj tak dobrze, jak tylko gdziekolwiek. Robimy jej wszelkie udogodnienia, jakie możemy. Musisz skupić swą energię i starać się wydobyc jeszcze coś z życia. Jest wielu ludzi, których spotkały większe nieszczęścia od ciebie. Ma-

my tutaj pewnego młodego człowieka, który przeżywa u nas już od roku. To najsmutniejszy wypadek, jaki miałem w całej mej praktyce. Gdybyś go spotkał gdzieś w towarzystwie nigdybyś nie przypuszczał, że mu coś brakuje...

Przerwał na chwilę, myśląc, że Roland go nie słucha, zajęty swymi troskami Werend podniósł jednak głowę i rzekł obojętnie:

— No tak, a cóż z nim jest właściwie?

— Tak, to jest najdziwniejszy wypadek jaki miałem, — odparł tamten zajęty swym tematem. — Jego zdolność odczuwania i jego zmysł moralny zdaje się obumarać zupełnie. Innymi słowy nie potrafi on osądzić znaczenia albo przewidzieć skutku jakiegokolwiek działania, jakie wykonuje a równocześnie można mu zasugerować popełnienie jakiegokolwiek bądź postępku. Dlatego też, chociaż sam z natury nie jest złym człowiekiem, mógłby się łatwo stać niebezpiecznym narzędziem w ręku innego człowieka. Rozumiesz mnie chyba?

— Niezupełnie. — odparł Roland, który w swoim smutku nie umiał całej swej uwagi poświęcić słowom lekarza.

— A więc może lepiej zrozumiesz, jeżeli ci dam jakiś konkretny przykład, — rzekł lekarz. — Sądzę, że jeżeliby ktokolwiek wezwał go do spełnienia morderstwa, uczyniłby to bez wahania, ponieważ nie zdaje sobie sprawy z tego, czym jest morderstwo i nie rozumie skutków ani znaczenia, jakiegokolwiek bądź postę-

ku; poza tem posiada on nienormalnie rozwinięty zmysł posłuszeństwa. Jeżeli mu każe cokolwiek zrobić, natychmiast swój rozkaz wykonuje. Nie posiada ani odrobiny własnej woli, aby się sprzeciwić woli innych. Pozostawiony sam sobie, nie nie przedsięwzię, albowiem cechuje go zupełny brak inicjatywy. Gdybym mu kazał się ożenić z jakąś kobietą, uczyniłby to bez wahania, ale nie rozumiałby, co uczynił. Nie pocałowałby swej żony, chyba, że ona by mu to kazała uczynić.

— Jak się nazywa ten rodzaj choroby umysłowej w terminologii lekarskiej?

Nazywają ją zwykłe amentia. Używa się jej często jako obrony przestępców przed sądami. Nie ulega wątpliwości, że wielu z tych nieszczęśliwych rzeczywiście na nią cierpi i nie wie właściwie, co czyni. Naturalnie nie można ją tak łatwo uznawać, albowiem każdy przestępca by się w końcu nią tłumaczył, aby się uwolnić od odpowiedzialności.

Roland przytaknął.

— Jak się nazywa twój pacjent?

— Czesław Talbot. Każe mu tu przyjść abyś się mógł sam przekonać, jakie są objawy tej choroby. Zachowuje się zupełnie jak normalny człowiek; dopiero, gdy mu się każe cokolwiek uczynić, słucha wezwania, bez względu na to, co mu zrobić kazano.

(D. c. n.)

—:—

W labiryncie życia łódzkiego.

Kartka z ceną, to przynęta nieładna...

Zastój w handlu, a psychologia praktyczna.

Wystawy sklepowe na Piotrkowskiej.

Ścisnął kupców łódzkich pojęzny, prze-
możny kryzys, zwany popularnie brakiem
gotówki i skłonnością do plafty, ścisnął —
powalił — przydusił i — ani rusz — nie
puszcza...

I nic nie pomaga. Ani jęki, ani westchnie-
nia, ani nawet świadomość, że w całej
Europie dzieje się dziś nie lepiej, nie przy-
noszą ulgi nekąnam przez protesty łódz-
kim wyznawcom Merkurego...

Narzeka się, że nie ma za co żyć, a je-
dnak — żyje się jakoś, skarży się, że nie
ma co na grzbiecie włożyć, a jednak sprawa
się żonie żakiet karakułowy...

A jednak — pełne są kawiarnie i restau-
racje, jednak tłumy zalegają kina łódzkie —
jednak jakoś pcha się tę taczkę żywota po
wyboistych brukach łódzkich...

NADZIEJE NA WCZESNA
ZIME — TEŻ ZAWODZA.

Poważnie rzecz traktując, nie da się,
oczywiście, zaprzeczyć, że stagnacja w
handlu i przemyśle daje się okrutnie we
znaki. Czekano w lecie, niczem na Mesja-
sza, na rychły sezon zimowy, pociesza-
no się, że z nastaniem zimnych pogód zja-
wi się na rynku popyt na artykuły i to-

wary zimowe, tymczasem i z tych wido-
ków dotychczas nie widać brzęczącej go-
tówki, chociaż już przed dwoma tygodnia-
mi ulice pokryły się dorywczo śniegiem —
tak pożądanym w tym wypadku dla wła-
ścicieli składów węgla, magazynów fufur,
trykotaży i t. p. biedaków, którzy li-te-ral-
nie „nie mają co jeść“...

MOŻE SPEKULACJA NA PSYCHOLO-
GIE POMOŻE?

Wyfrawny łódzki kupiec stara się je-
dnak nie zginać pod obuchem losu. Broni
jak może reduoty swej zwłaszcza właścicie-
le sklepów mając się wszelkich sposobów,
aby utrzymać się na powierzchni.

Kiedy więc przestarzały się już wszel-
kie „wyprzedaże z powodu likwidacji“,
wielkie „wyprzedaże jesienne“,
„wyprzedaże z powodu remontu“ i „poni-
żej cen kosztu“ — poczał kupiec łódzki
spekulować jeszcze subtelniej na psycho-
logii kupującego i wziął się masowo i e-
nergicznie do — wykuwania oczu prze-
chodnia — kartką z ceną...

Każdy niemal przedmiot na wystawie
zaopatrzony jest w dużą kartkę z ceną. —
Kartkami temi zawałona jest co druga wy-

stawa na Piotrkowskiej, kartek tych wię-
cej jest nieomal, niż... wystawionych
przedmiotów... A każda zda się krzyczyć:
„patrz, jak tanio!“, „podziwiaj, jak za bez-
cen“, „przecież to prawie darmo“...

SUGESTIA KARTKI Z CENĄ.

Metoda kartki z ceną ma za podstawę
logiczne rozumowanie: Przeciętny oby-
watel o niezbyt pełnej kieszeni — tacy
stanowią przecież większość — nie kupi-
je niejednokrotnie niezbędnej nawet rze-
czy, jeżeli nie wie zgóry dokładnie, jak-
kim to pachnie wydatkiem. Kiedy jednak
zatrzyma się on przed upstrzona cyframi
wystawą raz i drugi, kiedy oswoi się z fak-
tem, że para szelek kosztuje trzy złote, a
maszynka do golenia złotych pięć — wej-
dzie wreszcie „na pewniaka“ i kupi...

W dziewięciu na dziesięć wypadków
kartka z ceną wpływa na decyzję kupna.
Przemozna stagnacja i groźba plafty ucza
łódzkiego sklepikarza praktycznej — sto-
sowanej psychologii, a chuda kieszeń prze-
ciętnego spacerowicza z Piotrkowskiej na
rażona jest na każdym kroku na pokusy.
(faun).

—:s:—

CIUCIUBABKA.

— Hallo! Warszawa? Co słychać?
— Przecież wreszcie zainteresowano
się granicą wschodnią, przez którą, jak
przez sito przemycali się różni emisarju-
sze sowiecy. Dość tego! Lazło to ze wszy-
stkich stron.

— Jakie zastosowano antidotum?
— Podwojono czujność! Jak tylko któ-
ry z pacholków Trockiego przechodził na
naszą stronę my go zaraz — buch!

— „Buch“? Co to znaczy? Bijecie się
z nim?

— Ale skąd? Nie wypada! Of poprostu
chwytamy go za kołnierz.

— A co potem?

— Hmm... Odwożymy go konwojem do
granicy i zostawiamy po fantej stronie.

— A on co wtedy? Jak pan myśli?

— Wystara się o inny dowód i hajda
do nas. Jasne jak słońce!

— A wy co znowu na fo?

— My? Hmm... A no znowu buch i za
kołnierz, jeśli go złapiemy oczywiście!

— A dalej co? Uważam że wypadłoby
go skazać conajmniej na 10 lat więzie-
nia.

— Oszałał pan? W dwudziestym wie-
ku takie kary? Odwieziemy go z powro-
tem do granicy i...

— Już wiem... zostawicie go po tam-
tej stronie. A on tymczasem dostanie no-
wy dokument i... z powrotem. No wie
pan?! Nic mądrego nie można było
wymyśleć! A zresztą czy to wogóle po-
maga?

— Ale gdzie tam! Pełza to robactwo ze
wszystkich szczelin. Jednego złapiesz,
dwóch się przemyci.

— I nie boją się panów wcale?

— A dlaczego miałby się bać? Dzięki
Bogu kultura naszego państwa stoi dość
wysoko. Przytem obchodzimy się dobrze
z ludźmi. Zdarzyło się już nieraz, że emi-
sarjusz sowiecki chcąc jechać do Mo-
skwy z powrotem, po należytem zebra-
niu materiału i by nie tracić swoich pie-
niędzy na podróż, zwraca się wprost do
nas z temi słowy:

— Bierzcie mnie i wieźcie!

— I wieźcie go panowie!

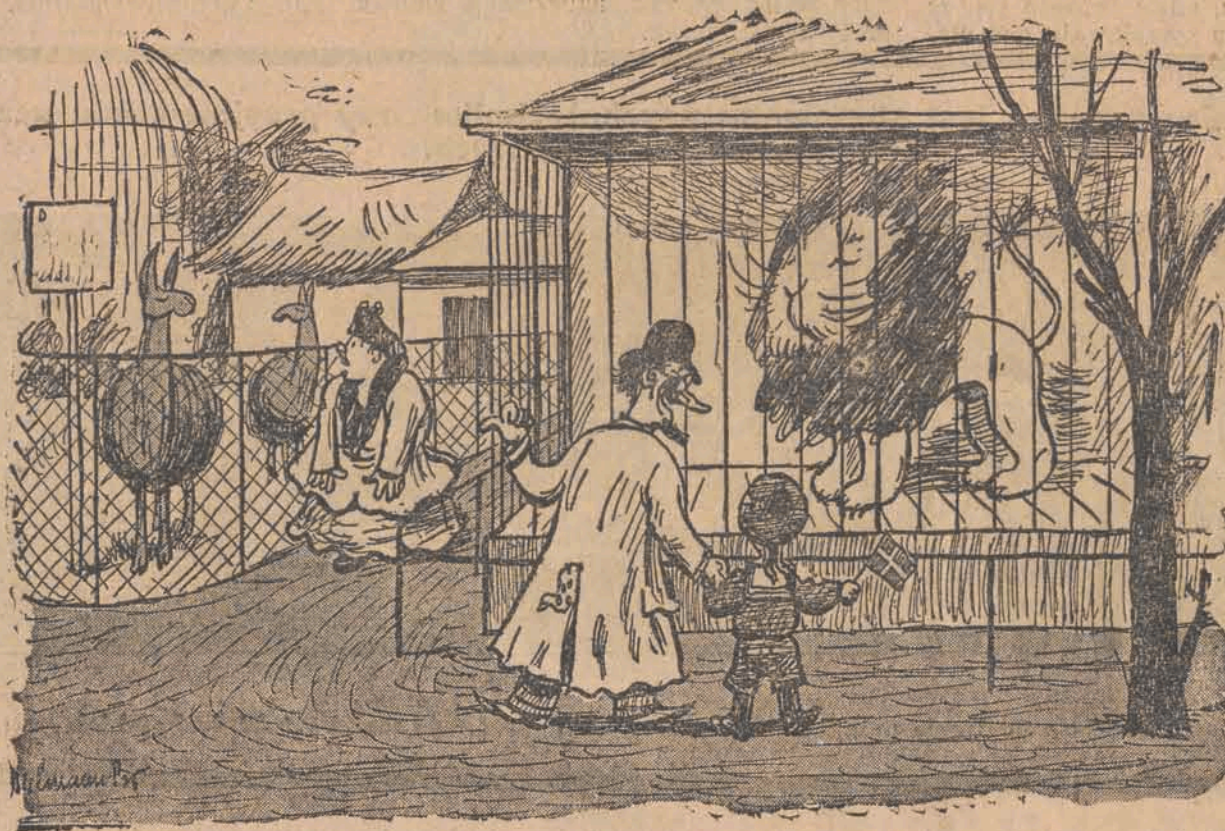
— Naturalnie! Powie jeszcze, gdzie
mu najwygodniej nas pożegnać!...

— Hallo! Proszę nie przerywać, mó-
wi się!... Hallo— Czy chciał pan jeszcze
zapytać?

— Ja? Nie... Ale a propos.. jeszcze je-
no! Proszę mi powiedzieć, kiedy was znu-
dzi ta gra w ciuciubabkę?

— Jaka gra w ciuciubabkę? Hallo!
Hallo! Rom.

—:—:—

Chłopiec: — Tatusiu, dlaczego ten lew ma ogon podniesiony do góry?

Ojciec: — Widzisz synku, cieszy się, że mu żonę-łwicę przeniesiono do innej klatki.

Rozpacz matki.

Porwanie dwojga niemowląt.

W dniu 15 b. m. porodziła w tutejszym
zakładzie dla położnic bliźnięta płci żeń-
skiej zameżna, jednak obecnie przebywa-
jąca w separacji z mężem, Stanisława G.

Dzieci te są zgłoszone na urządzie st-
anu cywilnego pod imionami Stanisława i
Marja. Po opuszczeniu zakładu starała się
matka, która służy u pewnego gospodar-
za, dzieci swe ułokować w schronisku,
lecz odmówiono ich przyjęcia, gdyż dzieci
były zdrowe. Udała się stroskana na dwo-
rzec.

Przewidując, że pracodawca nie ze-
chce jej, obarczonej dwojgiem niemowląt,
zatrzymać nadal w służbie, w swej niez-
radności zaczęła płakać.

Wtem przystąpiły do niej dwie elegan-
cko ubrane kobiety i zaczęły wypytywać,
czemu płacze, a dowiedziawszy się o co
chodzi, jedna z nich, pochodząca z War-
szawy, ulitowała się i zabrała dzieci. rze-

komo jedno dla siebie, a drugie dla swej
bezdietnej córki.

W radości swej matka dzieci zapom-
niała zapytać swą dobrodziejkę o dokład-
ny adres, sama dała na żądanie swój adres
i miała po dwóch tygodniach otrzymać
wiadomość, gdzie te dzieci zostaną umie-
szczone. Dotąd jednak żadna wiadomość
nie nadeszła. Rozpacz matki nie ma gra-
nic.

—x—

Chcesz być zdrow,

By cię nie bolała głowa,

Pij tylko
Herbatę PERŁOWA

Strach przed karą zapędził go do szafy.

Tenby napewno nie zapłacił dentyście za wizytę.

Wczoraj po południu przystąpił do p.
J. R. stojącego przed wystawowem ok-
nem przy ulicy Andrzeja dwóch osobni-
ków i udając zainteresowanie się wysta-
wą usiłowali mu skraść portfel.

Gospodarz kieszeni poczuł że manipu-
lację, to też chciał opryszków ująć, zdo-
łali jednak zbiec. Przechodzący posterun-
kowy usłyszawszy krzyk, rzucił się do po-
ścigu. Jeden z kieszonkowców wpadł do
pewnej bramy, zarządzono jednak ścisła
rewizję, a kiedy posterunkowy przybył
do mieszkania tam mieszkającego denty-
sty, oświadczył tenże, że przed chwilą

przybył młody człowiek, który rozebrał
szy się z balta, czeka w przedpokoju. —
W przedpokoju klienta jednak już nie było
jednak posterunkowy nie zadowolił się
tem i znalazł złodzieja ukrytego w szafie
do rzeczy, stojącej w korytarzu.

Ujętym jest Władysław Nowakowski
z Łodzi. Kiedy odprowadzono go do poli-
cji, przystąpił udający pijanego współnik
Nowakowskiego, który usiłował go uwol-
nić, został jednakże poznany i również u-
jęty. Jest to znowu Edward Auert, rów-
nież z Łodzi. Niebezpiecznych kieszonko-
wów odstawiono do aresztu.

Nad brzegiem przepaści...

Jak wykazuje kronika policyjna, coraz
więcej zdarza się wypadków kradzieży
zimowej odzieży, opału, no i drobnej go-
tówki, co wskazuje na to, że złodziejami
są ludzie biedni, których do zbrodni pcha
niezda no i bezrobocie.

To zło trudno wyplenić, lecz złagodzić

je możnaby, gdyby wszystkie nasze towa-
rzystwa dobroczynności zabrały się do
intensywnej pracy. Akcja zaradca powin-
na być podjęta przez ludzi energicznych,
a napewno uratuje się wielu biednych z
nad brzegu przepaści moralnej i mate-
rialnej.

SPORT.

Skład drużyny szwedzkiej na mecz z Polską.

Według zawiadomienia Szwedzkiego Związku Piłki Nożnej skład drużyny szwedzkiej w dniu 1 listopada jest następujący: Lindberg, Alfredson, Carlson, Anderson, Bengtson, Anderson, Wentzel, Rydberg, Johanson, Dahl, Kroon. Rezerwowi:

Oedwall, Sveanson i Anderson.

Drużyna ta oprócz meczu Polska — Szwecja rozegra jeszcze mecz Kraków — Szwecja (komb.), który odbędzie się w dniu 2 listopada.

Piłkarski mecz lekkoatletów.

W Warszawie rozegrano mecz między lekkoatletami Polonii i Warszawianki. Zwyciężyli ostatni w stosunku 4:2 (2:1). Dla Polonii znakomity lekkoatleta Cej

zik, grający na pozycji prawego łącznika nie wykorzystał rzutu karnego, który strzelił w słupek. Grę prowadził p. Smid.

Kosztowni „amatorzy“ z Urugwaju.

Zwycięzcy olimpijscy w piłce nożnej s. Urugwajczycy z Montevideo zasmakowali niezwykle w „amatorskich“ zarobkach sportowych. Już obecnie toczą oni rokowania z klubami niemieckimi o przyjazd na wiosnę. Mistrzowie piłki nożnej cenią się jednak wielokrotnie więcej, niż naj

lepsze drużyny zawodowców angielskich, czeskich, czy austriackich. Jankesi zażądali bowiem od Niemców za każdy mecz „skromne“ 12,000 złotych marek, czyli sumę, za którą najdroższa zawodowa drużyna europejska rozegra z podziękowaniem 4 mecze.

Czerwono-żółty football.

Piłka nożna dociera wszędzie. Ostatnio na pograniczu chińsko-sowieckim rozegrano mecz między reprezentacjami re

jonów pogranicznych. Zwycięstwo pozostało przy czerwonych, którzy pobili chińczyków 3:0.

Sto boisk sportowych w Moskwie.

Moskiewska komuna miejska przystąpiła do realizacji uchwały swojej, mianowicie do wyboru miejsca pod budowę 100 nowych boisk sportowych na terenie miasta Moskwy. Gospodarze stolicy Sowie

ków wychodzą z założenia, iż dla miasta mieszczącego w swych murach 2,000,000 mieszkańców, sport powinien posiadać do swej dyspozycji niemniej jak 100 boisk sportowych. Co na to ojcowie polskich miast?

ŻYCIE EKONOMICZNE.

W powodzi bankructw.

Nowe upadłości w Łodzi.

1) Na sesji wydziału handlowego sądu okręgowego w Łodzi 29 b. m. rozpatrywano podanie firmy Julian Goldberg oraz Grzegorz Lewensohn i Wojdysławski, w przedmiocie ogłoszenia upadłości znanej firmy łódzkiej A. Sz. Frenkiel. Jako dowody rzeczowe przedstawił pełnomocnik wspomnianych firm protestowane weksle wystawione przez Frenkiela. Sąd po naradzie ogłosił upadłość firmy A. Sz. Frenkiel. Datę otwarcia upadłości wyznaczono na dzień 1 listopada oraz zamianowano sędzią komisarzem p. Jakóba Hertza, zaś kuratorem masy upadłości adw. Wilhelma Hofmolka.

2) Na tejże sesji sąd rozpatrywał podanie o ustanowienie nadzoru sądowego nad firmą B. Wachs. Jest to fabryka wyrobów wełnianych, jedna z największych w Łodzi. Wystąpienie o ustanowienie nadzoru wywołało w łódzkich sferach kupieckich olbrzymie poruszenie. Występujący w imieniu firmy — adw. Osiecki wykazał olbrzymią nadwyżkę aktywów nad pasywami i dowodził, że trudności płatnicze, w jakich się firma znalazła są chwilowe i spo

wodowane ogólnym kryzysem. Ogólne aktywa w ostatecznym rachunku przewyższają pasywa o zł. 646 tysięcy. Ewentualna upadłość firmy tej pozbawiłaby zarobków ludzi, zarówno bezpośrednio zatrudnionych przez firmę, jako też odbiłyby się ujemnie na wielu innych firmach, będących w kontakcie z firmą B. Wachs.

3) W bieżącym tygodniu zawiesiła wyplaty jedna z większych firm włókienniczych w Radomsku Jakób D. Grosman. Firma ta zakupiła w swoim czasie większą ilość towarów w Łodzi. Sprawą tej upadłości zajął się wydział ochrony kredytu przy Stowarzyszeniu kupców miasta Łodzi.

4) Na sesji wydziału handlowego sądu okręgowego 29 b. m. ogłoszona została upadłość firmy Karol Gostomski i S-ka, fabryka cukrów i czekolady. Kuratorem masy mianowano adw. Jastrzębskiego, data otwarcia oznaczona została na dzień 29 b. m. Ogłoszenie upadłości nastąpiło na skutek zgłoszonego podania kupca Dymanta, jednego z wierzycieli firmy.

Lata dziecinne Nurmi'ego

najslawniejszego w świecie biegacza.

Rodzina Paavo Nurmi była bardzo biedna, więc już od najmłodszych lat chłopiec musiał pracować na życie, służąc w aptece, gdzie był zajęty cały dzień. Gdy miał dziesięć lat, ojciec pozwolił mu zapisać się do klubu sportowego, lecz nie chciano go przyjąć, twierdząc, iż musi uprzednio wykazać do sportu jakieś takie dyspozycje. W przeciągu dwu lat w tym samym klubie, do którego wstąpił, przyjął go 3—4 razy na tydzień udział w biegach na przełaj. Potem wobec rozwiązania klubu, dwa lata znowu ćwiczył się sa

mośnie, bez planu. Mając lat 15, wstąpił do klubu poważniejszego, gdzie się zajęto jego wychowaniem fizycznym i gdzie przyzwyczaił się do swego pożywienia, składającego się, jak wiadomo, z jarzyn i ryb, z wyłączeniem jakichkolwiek napojów alkoholowych.

Po raz pierwszy przyjął udział w poważniejszych zawodach, mając lat 17 lecz specjalizował się w biegach średniostansowych, mając dopiero lat 21. Dalszą jego historję wszyscy znają na pamięć.

(1)

Bokser zawodowy biskupem.

Bokser amerykański Karol Nelson, znany od lat dziesięciu na ringach całego świata, postanowił rozstać się ze swoim zawodem i poświęcił się stanowi duchow

nemu. Wkrótce potem został mianowany biskupem sekty religijnej „United Christian Church of America“ w Long Island

MIĘDZYNARODOWE ZAWODY KOŁARSKIE.

Bruksela, 31 października.

(C-S) W biegu na 100 km. z finishami po każdych 20 km. zwyciężył Linart przed Seresem, zaś w biegu na 72 km. z finishami po 20 km. i po 12 zwyciężył Vandersnyft przed Debsetsem.

KONKURSY STRZELECKIE W POLTOW. STRZELECKIEM.

Warszawa, 31 października.

(C-S) W niedzielę 1 listopada odbędzie się na strzelnicy Polskiego Towarzystwa Łowieckiego II-gi konkurs strzelecki o nagrodę w postaci żetonu dla nienagrodzonych za najlepszą tarczę dnia.

Zagraniczny rynek pieniężny i towarowy.

Notowania złotego zagranicą.

Za 100 złotych: Londyn 29, Zurych — 85, Berlin noty większe 69,05 — 69,75, noty drobne 68,15 — 68,85, wypłaty na Warszawę i Kałowice 69,22 — 69,58, na Poznań 69,37 — 69,73, Gdańsk 86,14 — 86,36 telegraficzne na Warszawę 85,89 — 86,11 Wiedeń czeki 116,90 — 117,40, banknoty 116,80 — 117,80, Ryga 85, Praga 562.

Londyn. Nowy Jork 4,84 9/16 — 4,83 15/16, Holandia 12,04 1/16, Francja 115,20 Belgia 106,90, Włochy 122,25, Niemcy — 20,35, Szwajcaria 25,13, Danja 19,40 Szwecja 18,10, Norwegja 23,76, Helsingfors — 192,50, Praga 163,62, Warszawa 29, Wiedeń 34,39.

Paryż. Londyn 115,28, Nowy Jork — 23,75, Szwajcaria 459.

Gdańsk. 100 marek Rzeszy 123,695 — 124,005, 100 złotych 86,14 — 86,36, czek na Londyn 25,20,5, telegraficzna wypłata na Berlin 123,785 — 124,045, na Warszawę 85,89 — 86,11.

Zurych. Paryż 21,80, Londyn 25,13,7, Nowy Jork 5,18,7, Berlin 1,23,5, Wiedeń 73,15, Warszawa 85, Budapeszt 72,7, Bukareszt 2,47,5.

Nowy Jork. Londyn za 1 funt szterl. — 4,84,5, tendencja zmienna. Za 100 jednostek monetarnych: Paryż 4,20, Berlin — 23,80.

Amsterdam. Warszawa 0,41,25.

GIEŁDA BAWELNIANA.

Nowy Jork, 30. 10. — Dowóz do portu w Atlantyku i Golfu 7,000, wewnątrz kraju 44,000, do Anglii 6,000, na kontynent 9,000, loco 19,75, grudzień 19,25 — 27, styczeń 18,55 — 57, marzec 18,83 — 86, kwiecień 18,89, maj 18,95 — 97, lipiec 18,60 — 65, sierpień 18,63, wrzesień 18,63.

Nowy Orlean, 30. 10. — Loco 18,47, gru dzień 18,35, styczeń 18,38, marzec 18,37, maj 18,38, czerwiec 18,36.

Brema, 30. 10. — Bawelna 21,83.

Liverpool, 30. 10. — Styczeń 10,15, marzec 10,25, maj 10,35, lipiec 10,35.

Na giełdzie zbożowej kramikowe obroty.

Warszawa, 30. 10. — Notowania na giełdzie zbożowo-towarowej za 100 kłg. fr. stacja załadowania: pszenica kongres. 24,00, żyto kongresowe 17,00 — 16,90, owsies kongres. jednolity 18,50, pomorski jednolity 18,50, kuchenki 26,50, rzepakowe 18,50. Usposobienie spokojne. Obrót 270 ton.

W wyższej szkole browarnictwa w Berlinie słuchacze próbują wyprodukowane piwo pod kierunkiem profesora.

Profesor Viggo Bentzen, autor szeroko omawianego w dz. narodowych sferach prawnych dzieła o prawie familijnem, zmarł w Haadze.

TEATR MIEJSKI.

Teatr Miejski występuje dziś z premierą rozgłoszonej sztuki jednego z najświetniejszych i najoryginalniejszych twórców dramatycznych doby dzisiejszej, słynnego pisarza włoskiego Ludwika Pirandello p. t. „Żywa maska” czyli „Henryk IV” (Enrico IV). W roli tytułowej dającej wykonawcy olbrzymie i nader wdzięczne pole do aktorskiego popisu, wystąpi świetny artysta Teatru Polskiego w Warszawie Kazimierz Junosza-Stepowski, który w tej roli przez 30 wieczorów z rzędu zblęsnął triumfy na scenie warszawskiej. W innych rolach ważniejszych wystąpią: Irena Horecka (Hrabina Spina), Zofia Tatariewiczówna (Córka jej Rita), Białoszczyński (Baron), Bieliec (Doktor Wroński (Markiz), Krotke (Landolf), Fabisiak (Orduif), Krzemieński (Arjald), Grolicki (Bertold), oraz Wilczkowski (Jan). Dekoracje specjalnie wykonane według projektów Bolesława Kudewicza. Kostiumy z pracowni warszawskiej według szkiców Karola Frycza. Wyreżyserował według koncepcji reżyserskiej Aleksandra Węgierki — Konstanty Tatariewicz. Na dzisiejsze premierowe przedstawienie sprzedano znakomitą większość biletów, pozostałe w nielicznej ilości, sprzedaje kasa zamawiając od 10 rano do 2 po poł., potem od 2 m. 15 kasa dzienna. Również bardzo dużo biletów sprzedano na jutrzejsze powtórzenie premiery. W dalszym ciągu kasa sprzedawać dziś

będzie bilety na środowe przedstawienie „Żywej maski”.

Dziś po południu po raz pierwszy na przedstawieniu szkolnym „Nie-Boska Komedja”. Arcydzieło narodowe ukaże się nadto jeszcze dwukrotnie: jutro t. j. w niedzielę po południu o godz. 3-iej, oraz w poniedziałek wieczorem na uroczystym przedstawieniu dla uczczenia święta Nieznanego Żołnierza. Na obydwie te przedstawienia ceny niższe.

TEATR POPULARNY.

Ogrodowa 18.

Dziś, w sobotę, o godz. 4-iej po południu, na cenach znizowanych od 50 gr. do 1.50 gr. świetna sztuka Szukiewiczza „Kula u nogi”, grana już po raz ostatni w sezonie. Wieczorem o godz. 8.15 po raz drugi arcy-wesoła krotkowiła ze śpiewami „Biedna dziewczyna”. W rolach głównych pp.: Bronowska, Zielińska, Maasówna, Szczepańska, Rostańska, Bielecki, Bołkowski, Górecki, Galecki, Urbański, Puchalski, Zawiejski i inni. Reżyserował J. Pilarski. Orkiestra, chóry i śpiewy solowe pod kierunkiem kapelmistrza Z. Pilarskiego.

Jutro, t. j. w niedzielę, o godz. 4 po poł. i wieczorem o godz. 8.15 „Biedna dziewczyna”. Kasa czynna w soboty i niedzielę od 12—10 wieczorem bez przerwy.

Budynek zakupiony przez stowarzyszenie polskie w Essen na urządzenie szkoły polskiej.

Pamiętajcie o inwalidach wojennych!

Związki strzeleckie, mające na celu popieranie sztuki strzeleckiej, są szczególnie rozpowszechnione na zachodzie. Jesienią odbywa się strzelanie do tarczy i obwoływany jest „Król kurkowy”. Powyższa ilustracja przedstawia związek strzelecki w Wejherowie po dorocznym strzelaniu.

Radjokącik

na sobotę, 31 października.

Behlin (505) godz. 20 „Ifigenia na Aulis”, wielka opera w trzech częściach Glucka.

Wrocław (418) godz. 20.30: Koncert skrzypka Marteau.

Monachium (485) godz. 18: „Tristan i Izolda” Wagnera.

Stuttgart (443) godz. 21 — 21: Muzyka kameralna.

Bruksela (265) godz. 21.15: Muzyka kameralna.

London (365) godz. 21 — 22: Koncert w programie Gounod, Grieg, Szalajpin.

Manchester (373) godz. 21 — 22.30 Śpiew i muzyka w programie Wagner Debussy.

Paryż (345) godz. 22.15: Wyjutki z operetek.

Paryż (1750) godz. 21.30: Koncert.

Rzym (425) godz. 20.40: Koncert wokalisty-muzyczny. W programie Glinka, Mascagni, Wagner, Mendelsohn, Debussy, Martucci i inni.

Wiedeń (530) godz. 20: „Ewa”, operetka w 3 aktach.

Zurych (515) godz. 21.50: Trzeci akt operetki „Orlow”.

**Chińskie zabobony.
Nie wolno ratować tonących.**

Jedno z pism paryskich podało wiadomość o ciekawym przesądzie chińskim.

Żaden Chińczyk nie odważyłby się miałowicie pośpieszyć z pomocą człowiekowi tonącemu, choćby ten znajdował się nawet w najgorszym niebezpieczeństwie życia. Jaki jest powód tego dziwnego przesądu? Oto Chińczycy wierzą, że jeśli ktoś tonie, zły duch jego unosi się na powierzchni wody i czyha na człowieka, w którego ciało mógłby się wślizgnąć. Demon ten tylko wówczas może to uczynić, jeśli ów inny człowiek znajduje się w wodzie. Ten przesąd jest tak silnie w Chinach zakorzeniony, że wypadki ratowania tonących należą tam do największych rzadkości. Tem większego bohaterstwa dowodzą owe nieliczne przypadki, w których śmiałość mimo wszystko naraża swe życie i duszę dla ocalenia bliźniego.

Cukiernia**BOLESŁAWA GOSTOMSKIEGO**

w ŁODZI, róg Piotrkowskiej i Moniuszki,

podaje do wiadomości, że, po zreorganizowaniu pracowni i zaangażowaniu na szefa piekarni, długoletniego pracownika firmy „De la Paix” w Paryżu, p. Gilberta, jest w możności zadowolić najwybredniejsze gusta Szan. Odbiorców.

Dr. med.

Różaner

Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe Leczenie sztucznym słońcem górskim.

DZIELNA 9. telef. 28-98. Przyjmuje od 8-0/2 od 3-8.

Maciak Antoni zgubił książeczkę inwalidzką Nr. 88, wydaną przez P. K. U. Tomaszów. 526-2

Szkoła tańca**ST. ZABORSKIEGO**

Narutowicza 31 (Dzielnia) I p. front, organizuje kursy dla inteligencji, dla młodzieży szkolnej, oraz

„kursy robotnicze”

Zapisy codziennie od 3—4 pp. i od 7—9 w.

Cena prenumeraty:

W Łodzi miesięcznie	—	—	—	—	zł. 3.50
Dla robotników	—	—	—	—	2.70
Na prowincji	—	—	—	—	5.00
Zagranicą	—	—	—	—	7.00
„Łódzk. Echo Wiecz.” i „Kurjer Łódzki” łącznie zł. 7.50					
Odnoszenie do domu 30 gr.					

Ceny ogłoszeń:

Przed tekstem i w tekście	30 groszy za wiersz milimetry 1-lamowy (strona 4 lamy)
Za tekstem	25
Nekrologi	25
Komunikaty	25
Zwyczaiczne	6
Drobne 10 gr., poszukiwanie pracy	5 gr. za wyraz — najmniejsze ogłoszenie 50 groszy.

Ogłoszenia zamiejscowe o 50 proc. drożej. Zagraniczne o 100 procent drożej.

Za terminowy druk ogłoszeń, komunikatów i ofiar administracja nie odpowiada.

Artykuły nadesłane bez oznaczenia honorarium uważane są za bezpłatne.

Rękopisów zarówno użytych jak i odrzuconych redakcja nie zwraca.

Wydawnictwo: „Łódzkie Echo Wieczorne”.
Wyd. Jan Stypulkowski.

Odbito w drukarni Tow. Drukarsko-Wydawniczego „Kurjer Łódzki”
ul. Zawadzka Nr. 1.

Za redakcją i wydawnictwem odpowiada:
Władysław Ulatowski.